

Odkryj bogaty świat pszczoł

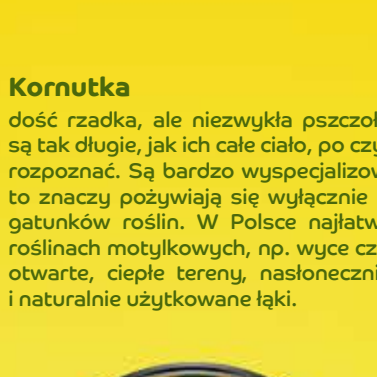
Porobnica wiosenna

gęsto owłosiona, przez co trochę podobna do trzmiela. Może być bardzo różnorodnie ubarwiona - od szarych i żółtobrązowych samców po ciemnobrązowe, a nawet czarne samice. Samce mają dodatkowo czarne włoski na stopach środkowych nóg. Jest często spotykana, pojawia się nawet w centrach dużych miast. Pierwotnie gniazda zakładała w glinianych ścianach wąwozów, skarp nadrzecznych, teraz również w starych murach, w kruchej zaprawie między ceglami.

Nożycówka

nieduża, mierząca niecały centymetr pszczoła. Jej nazwa, występująca również w języku angielskim (scissor bee) i niemieckim (Scherenbiene) pochodzi od kształtu żuchwy. Jest niezbyt obficie owłosiona, ciemno ubarwiona, a odwłok u samców jest charakterystycznie zakrzywiony. Różne gatunki nożycówek preferują różne gatunki roślin pokarmowych, ale najczęściej z nich wybiera dzwonki.

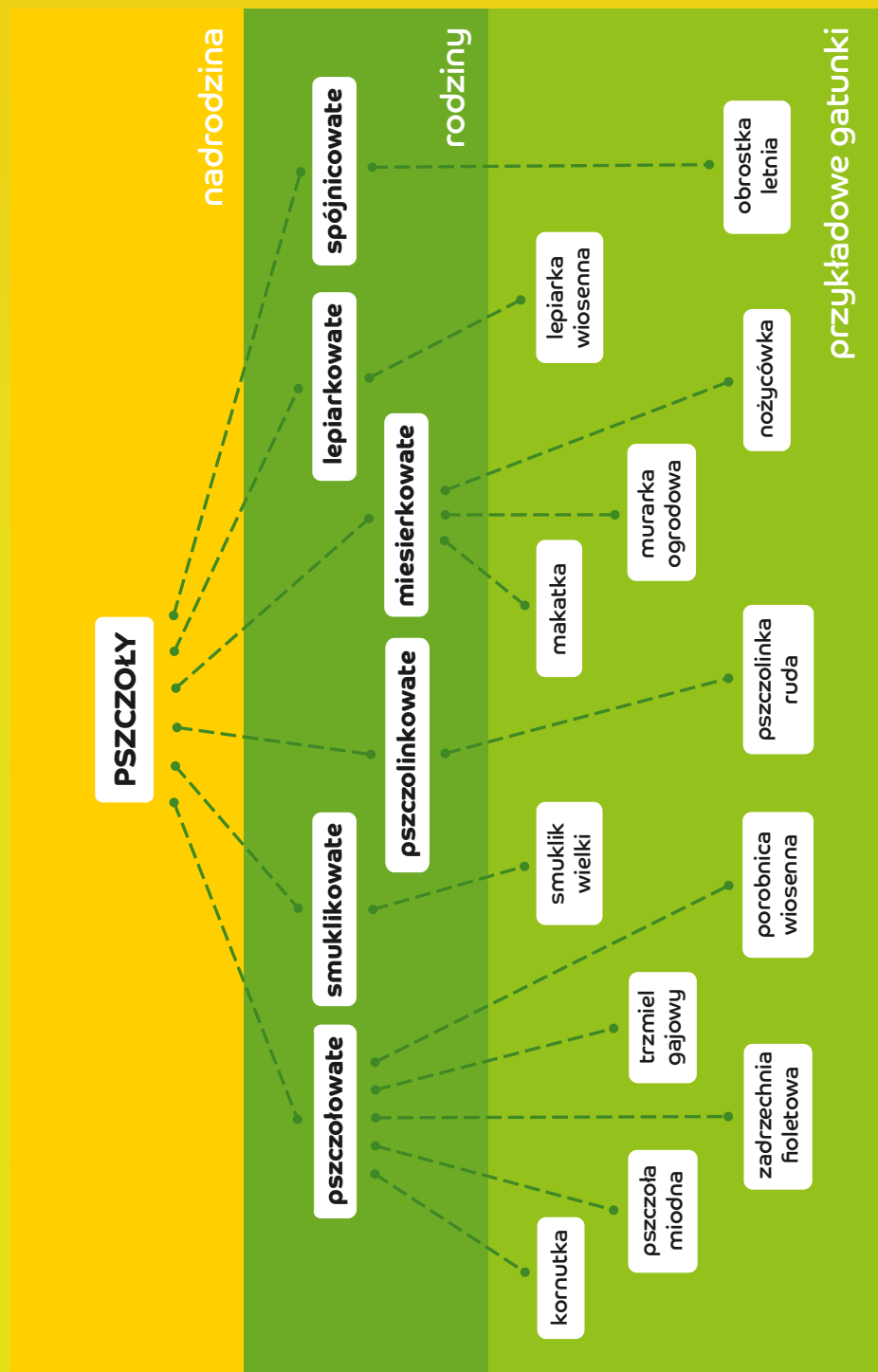

Kornutka

dość rzadka, ale niezwykle pszczoła. Czułki samców są tak długie, jak ich całe ciała, po czym można je łatwo rozpoznać. Są bardzo wyspecjalizowane pokarmowo, to znaczy pożywiają się wyłącznie na wąskim gronie gatunków roślin. W Polsce najłatwiej je spotkać na roślinach motylkowych, np. wyce czy komonicy. Lubią otwarte, ciepłe tereny, nasłonecznione skraje lasów i naturalnie użytkowane łąki.

Systematyka pszczoł

Różnorodność świata pszczół

W Polsce występuje blisko 470 gatunków pszczół. Należy pamiętać, że nazwa „pszczola” oznacza wiele gatunków owadów zapylających, takich jak: pszczolinki, trzmiele, murarki, makatki, a także pszczoła miodna, zadrzechnia i wiele innych. Możemy je spotkać w lesie, parku, mieście, górach, ale również na łące, polu, w ogrodzie i na balkonie. Każdy z gatunków pszczół pełni istotną rolę w środowisku, przede wszystkim z powodu znaczenia jakie mają dla zapylania roślin. Aby przetrwać, rośliny potrzebują zapylania, które jest konieczne do wytworzenia nasion i owoców. Pszczoły wykonują tę cenną pracę odwiedzając kwiaty w poszukiwaniu pożywienia czyli nektaru i pyłku.

Szczególnie istotną rolę w zapylaniu roślin mają takie pszczoły jak trzmiele, murarki, pszczolinki, czy obrostki. Często zapylają one z większą efektywnością niż pszczoła miodna. Przykładowo murarka jest wykorzystywana przez sadowników w zapylaniu jabłoni, a trzmiele zapylają rośliny w szklarniach. Nie każdy wie, że trzmiele są najlepszymi zapylaczami pomidorów i to właśnie od ich udziału w tym procesie zależy czy pomidory będą naprawdę soczyste i smaczne.

Dla procesu zapylania niektórych gatunków roślin istotne znaczenie ma również budowa ciała zapylaczy. Na przykład trzmiele mają długie języczki umożliwiające zbieranie nektaru z dna głębokich kwiatów, takich jak koniczyna, tojad czy jasnota purpurowa, gdzie inne zapylacze nie sięgają.

To właśnie pszczołom zawdzięczamy wiele owoców, warzyw, przypraw, a także bawełnę, kawę i herbatę. Dzięki zapylaniu mamy jednak dużo więcej – piękne, kwitnące krajobrazy łąk, miedz i ogrodów. Z nasion i owoców czerpią korzyści też liczne gatunki zwierząt – między innymi ptaki i ssaki. Dlatego pszczoły mają tak ogromne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

Murarka ogrodowa

najslyniejsza pszczoła samotna, czyli taka, która zakłada swoje indywidualne gniazdo. Ten niewielki (8-12 mm) gatunek można zaobserwować wczesną wiosną, już od marca. Chętnie zasiedla domki dla owadów przygotowane z trzciny lub rurek bambusowych. Pełni bardzo ważną rolę w zapylaniu drzew owocowych.

Trzmiel ziemny

Tak! Trzmiele to też pszczoły! Choć czasem budzą obawy z uwagi na swą wielkość, to w rzeczywistości jedne z najprzystajniejszych, nieskorych do ataku owadów. Trzmiel ziemny jak wszystkie trzmiele ma obły kształt i gęste futerko. W przypadku tego gatunku – w kolorze czarno-żółto-białym. Tworzy on najliczniejsze wśród krajowych trzmieli społeczności liczące nawet 1000 osobników. Gniazda jak sama nazwa wskazuje zakłada pod ziemią, często w opuszczonych norach gryzoni. Zbiera pokarm z ponad 500 gatunków roślin kwiatowych.

Smuklik złotawy

malutka (7-8 mm), piękna pszczoła o złotawym metalicznym poblasku. Gniazduje w piaszczystych glebach, gdzie wykopuje norki. Smukliki tworzą społeczności, w których starsze potomstwo pomaga matce zajmować się młodszymi pokoleniami.

Makotka zbójnica

kontrastowo ubarwiona, dość duża pszczoła. Ma skąpe jak na pszczoły owłosienie, przez co może trochę przypominać osę. Samce są agresywne wobec innych pszczół w swoim terytorium, ale ponieważ nie mają żądła, atakują je kolcami na odwłoku (od czego najprawdopodobniej pochodzi nazwa gatunku). Jej bojowy charakter nie ujawnia się w stosunku do postronnych obserwatorów przyrody.

Pszczolinka ruda

to gatunek, który od strony grzbietowej i po bokach porośnięty jest rudymi włoskami, tworzącymi charakterystyczny rudy „plaszczyk”. U samic kolor jest bardzo intensywny, często wpadający wręcz w czerwień. Ma trochę ponad centymetr wielkości i szczególnie lubi pożywiać się pyłkiem i nektarem z kwiatów porzeczki i agrestu.

Obrostka letnia

pospolita pszczoła piaszczystych terenów. Porośnięta białymi lub żółtopomarańczowymi włoskami, na odwłoku ma wyraźne czarne pasy. Samice mają bardzo charakterystyczne, obficie owłosione tylne nogi, które z wyglądu przypominają spodenki.

Pszczoła miodna

najbardziej znany gatunek pszczół, bo jedyny, który został powszechnie udomowiony z uwagi na produkcję miodu. Pszczoły miodne tworzą duże rodziny. Są generalistami - to znaczy korzystają z szerokiego wachlarza różnych gatunków roślin, a także spadzi produkowanej przez mszyce. Potrafią przekazywać sobie informacje o smacznych kwiatkach za pomocą tańca, wskazującego m.in. kierunek świata i odległość do opisywanego miejsca.

Trzmiel kamiennik

to kolejny z 28 gatunków trzmieli występujących w Polsce. Jest prawie cały czarny, z wyjątkiem końca odwłoka, który pokryty jest czerwonymi włoskami. Samce mają również nieliczne żółte włoski blisko głowy. Bardzo rozpowszechniony w różnych rodzajach siedlisk i stosunkowo łatwo można go spotkać. Zapyla 360 gatunków roślin, a według wielu obserwatorów najczęściej odwiedza żółte kwiaty. Bardzo do niego podobny, ale dużo rzadszy jest trzmiel rudonogi - różni się od kamiennika rudymi włoskami na nogach.